

“Vivim en una dictadura”

Senyor Gidada, fa setmanes que se senten trets a la capital d'Etiòpia, Addis Abeba. Per què no arriba la pau al seu país, que va servir durant quatre anys com a ministre i sis com a cap d'estat?

—La situació és molt greu. A Addis Abeba cada dia es practiquen detencions i es deporta gent als campaments. Apallissen els adolescents, els policies saquegen les cases dels sospitosos. Hi ha camps de concentració en zones amb epidèmia de malària. La majoria de polítics de l'oposició, escriptors, periodistes i professors universitaris són a la presó. Oficialment es parla de 8.000 presos, però se suposa que la xifra és molt més alta, potser d'uns 40.000.

—Com s'ha pogut arribar a aquesta situació?

—El Govern no creia que les eleccions legislatives del maig, que de fet havien de ser les primeres eleccions democràtiques, els anirien tan malament. En totes les ciutats grans va guanyar l'oposició, a Addis, amb gairebé el cent per cent. Quan això es va veure clarament, el Govern del primer ministre Meles Zenawi va manipular descaradament els resultats electorals i va obligar l'oposició a reconèixer les dades oficials o fins i tot a no ocupar els càrrecs que els corresponien tot i les manipulacions.

—Com ara l'alcaldia de la ciutat...

—Sí. És clar que va ser un xantatge. Molts membres de l'oposició ni tan sols ho podien conciliar amb la seva consciència, per això van preferir no assistir al Parlament. Vivim en una dictadura, ara en som conscients.

—Vostè va guanyar a la seva circumscriptió com a independent i va ocupar el seu escó conjuntament amb uns quants polítics de l'oposició. Per què?

—Hem de donar veu a la justícia, però entenc aquells que diuen: “No pensem jugar a aquest joc.” És terrible veure com el Govern criminalitza tots els membres de la gran aliança de l'oposició, la Coalició per a la Unitat i la Democràcia (CUD).

En les passades eleccions celebrades a Etiòpia, l'anterior president Negasso Gidada (a la part superior) va perdre la presidència en favor Meles Zenawi.

L'anterior president d'Etiòpia, Negasso Gidada, de seixanta-un anys, parla dels enfrontaments al seu país, del perill de guerra a la Banya de l'Àfrica i del paper d'Alemanya en la regió.

—La premsa oficial fins i tot compara els seus activistes amb els talibans.

—La CUD ha convocat una vaga i manifestacions, segons la Constitució hi tenen tot el dret. Però el Govern veu les accions de protesta com un intent de cop d'estat. Tothom que continuï manifestant-se corre el risc de ser processat per alta traïció, i això implica cadena perpètua o fins i tot pena de mort. Es pot denunciar el qui no va a la fina.

—En els enfrontaments també han mort agents de policia. L'oposició tampoc no és gaire pacífica.

—Estic contra tota forma de violència, però la policia té el dret de disparar a la multitud i d'abatre infants d'un tret al cap només perquè tenien una pedra a la mà? Segons dades oficials, hi va haver 61 morts durant els enfrontaments

més recents, i de segur que s'ha subestimat aquesta xifra. Sigui com sigui, no surt gaire informació a l'exterior, els diaris independents són prohibits o se'ls imposa el pensament del Govern, els seus directors són a la presó o en la clandestinitat.

—Es produeixen protestes a tot el país?

—He sentit que també s'han escapat per les regions d'Oromia i d'Amhara, on cada vegada hi ha més pagesos que s'uneixen als guerrillers separatistes i prenen les armes. La fe en una solució pacífica del conflicte disminueix a mesura que el Govern recorre a la violència. Ens amenaça una guerra civil, podem veure'ns de nou immersos en el caos.

—El fet que Etiòpia sigui un estat multiètnic intensifica el conflicte?

Manifestació contra l'actual primer ministre, Meles Zenawi, acusat de manipular els resultats electorals i de perseguir acarnissadament l'oposició.

—Els tigray, per exemple, el poble al qual pertany el primer ministre Zenawi, representen només el 7 per cent de la població etiòp, és un suport relativament petit per a ell. Hem d'actuar amb atenció per no caure en una disputa ètnica. Independentment d'això, hi ha una sèrie de moviments autònoms que s'estan reforçant, com el Front d'Alliberament d'Oromo. Posa com a pretext que representa el poble d'Oromo, que constitueix gairebé el 40 per cent de la població del país. Etiòpia, amb 75 milions de persones, aproximadament, és un dels països més poblats de l'Àfrica. Aquí es parlen gairebé 80 idiomes diferents.

—Fins a l'any 2001, vostè era president. En aquell moment les coses tampoc no estaven gaire tranquil·les, a Etiòpia...

—Era l'època en què Eritrea va atacar el nostre país el 1998. Hi havia una guerra per les zones que ens disputàvem, que va produir gairebé uns 100.000 morts. Va acabar amb la imposició d'un compromís negociat per l'ONU, amb l'amenaça de deixar-nos sense crèdits ni ajuts al desenvolupament. El primer ministre Zenawi continuà amb aquest mercadeig i va fer-se fort en la política interior.

—I això ho veu ara, després del canvi?

—Ja tenia clar que aquest país no es desenvolupava de manera democràtica, com esperàvem després dels anys del govern tirànic de l'emperador Haile Selassie i del terror roig del seu successor, Mengistu Haile Mariam. Les vulneracions de la Constitució i dels drets humans estan a l'ordre del dia, es fan callar les veus crítiques. Per això es va produir la ruptura entre el primer ministre Zenawi i jo. Ara ell declara que vol mantenir-se en el poder fins que Etiòpia es trobi en l'estat de desenvolupament de Corea del Sud. De moment ha calculat que serà d'aquí a vint anys.

—Més del 20 per cent del pressupost d'Etiòpia ve de la Unió Europea i dels Estats Units. La relació entre Zenawi i Occident no podria ser millor. Va assistir a la comissió africana del seu amic Tony Blair i fa poc es va reunir amb el president de la República Federal d'Alemanya, Horst Kohler.

—Just en el moment en què desapareixen a la nostra gent pels carrers. La Conferència Africana de Bonn ha malmès la democratització del nostre país: la premsa oficial va aprofitar-se de la visita de Zenawi a Alemanya durant dies, amb finalitats propagandístiques. Ens sentim abandonats.

—És estrany, perquè vostè coneix els polítics alemanys actuals des de fa

molt temps: a final de la dècada dels setanta va estudiar etnologia i sociopsicologia a Frankfurt.

—Fins i tot havia sortit al carrer a manifestar-me contra els dictadors del Tercer Món, els Mobutu i Bokassa d'aleshores, amb molta gent d'esquerra i també dels verds que més tard van formar part del Govern del canceller Schröder. En aquells temps molts governants africans actuals pertanyien a moviments d'alliberament d'esquerra i ens prometien la Lluna: cogestió i benestar per a tothom. Pensi en Eritrea, Etiòpia, Uganda o Ruanda! Però el poder corromp i ara aquesta gent s'han convertit en dictadors. Cap d'aquests països té un sistema amb pluralitat de partits que funcioni, però, i és del tot grotesc, precisament aquests estats són els fills predilectes de la política exterior alemanya.

—Es queixa que a l'estranger hi ha poques veus crítiques. No hi tindria res a veure el fet que el seu país sigui un soci important dels Estats Units en la lluita contra el terrorisme a la Banya de l'Àfrica? Dos veïns d'Etiòpia, Somàlia i el Sudan, es consideren nius de terroristes.

—Això recorda els temps de la guerra freda: per raons de poder polític es tanquen els ulls davant de les violacions dels drets humans i de la violència. Meles Zenawi, a més del president d'Uganda, Yoweri Museveni, era un dels pocs africans que donava suport a la guerra contra l'Iraq. A casa, però, es dedica a aterrir la seva població.

—Ara torna a haver-hi concentracions de tropes a les polèmiques fronteres entre Etiòpia i Eritrea. Els cascos blaus que vigilen la zona tap entre tots dos estats han vist limitada la seva llibertat de moviment. Hi ha l'amenaça d'un nou conflicte armat?

—Ningú no desitja un nou vessament de sang. Crec que el Govern d'Eritrea vol aprofitar la inseguretat actual a Etiòpia per als seus interessos i vol dirigir l'atenció internacional sobre la qüestió de la frontera, que encara no s'ha aclarit. Cap de les dues parts vol córrer el risc de patir una guerra, ja que hi tenen molt a perdre.

Thilo Thielke

© Der Spiegel – EL TEMPS

Traducció: David Egea